

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/64/2021
Identifikačné číslo spisu:	1515224484
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1515224484.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: PKM CONSULT s. r. o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 44 408 269, zastúpeného: SUCHÝ & PARTNERS s r.o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 826 791, proti žalovanému: SHELL Slovakia, s.r.o., so sídlom Einsteinova 23, 851 01 Bratislava, IČO: 31 361 081, zastúpenému: Majerník & Miháliková, s. r. o., Cukrová 14, 811 08 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 47 232 200, o zaplatenie 33.644,52 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. marca 2019, č. k. 1Cob/21/2018-151, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 11. októbra 2016, č. k. 23Cb/524/2015-75, v spojení s opravným uznesením zo dňa 24. októbra 2016, č. k. 23Cb/524/2015-88, rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 13.12.2014 bola spoločnosťou PAP TRANS s.r.o., vystavená faktúra č. 2014021, v ktorej bolo žalovanému fakturované nájomné za čerpaciu stanicu SHELL v Hornej Vsi za rok 2014 sumou vo výške 20.852,21 Eur s dátumom splatnosti 31.12.2014. Dňa 14.7.2015 bola spoločnosťou PAP TRANS s.r.o., vystavená faktúra č. 2015016, v ktorej bolo žalovanému fakturované nájomné za čerpaciu stanicu SHELL v Hornej Vsi za rok 2015 sumou vo výške 12.792,31 Eur s dátumom splatnosti 1.8.2015. Dňa 5.10.2015 došlo k postúpeniu pohľadávok podľa § 524

a nasl. Občianskeho zákonníka v celkovej výške 33.644,52 Eur s DPH z postupcu - PAP TRANS s.r.o. so sídlom Dolná 73/14, 9967 01 Kremnica, IČO: 44 801 602 na postupníka - PKM CONSULT s.r.o. žalobcu, o čom bol žalovaný informovaný Oznámením o postúpení pohľadávok.

2.1. Žalovaný poprel existenciu nároku s tým, že medzi žalovaným a obchodnou spoločnosťou ACORD spol. s r.o., so sídlom: Kopčianska 14, 851 02 Bratislava, ako pôvodným nájomcom predmetu nájmu a pôvodným prenajímateľom predmetu nájmu Ing. Jánom Dobiasom - HAMMER, miesto podnikania Horná Ves 113, IČO: 10 930 221, bola dňa 10.6.2003 uzatvorená Dohoda o skončení nájmu, Zmluva o postúpení pohľadávky a s tým súvisiace dojednania. Na základe tejto Dohody pôvodný nájomca postúpil na žalovaného pohľadávku vo výške v tom čase 7.055.000,- Sk (234.183,10 Eur), voči pôvodnému prenajímateľovi. Uzatvorením nájomnej zmluvy zo dňa 10.6.2003 sa žalovaný stal nájomcom predmetu nájmu. Následnou kúpou predmetu nájmu, ktorá sa uskutočnila na základe kúpnej zmluvy zo 14.3.2014, uzatvorenej medzi spoločnosťou PAP TRANS s.r.o. ako kupujúcim a pôvodným prenajímateľom Ing. Jánom Dobiasom - HAMMER ako predávajúcim, spoločnosť PAP TRANS vstúpila v zmysle § 680 ods. 2 OZ do všetkých práv a povinností prenajímateľa vyplývajúcich z Nájomnej zmluvy. Nájomný vzťah medzi žalovaným ako nájomcom a spoločnosťou PAP TRANS ako prenajímateľom existoval ku dňu 16.4.2015. V súlade s článkom 5. bod 5.1 Nájomnej zmluvy pozostávalo nájomné z dvoch zložiek:

a/ sumy v tom čase 250.000,- Sk (8.298,48 Eur), ktorá bola podľa článku 5.

bod 5.2 písm. a) Nájomnej zmluvy splatná pozadu do 31.12. príslušného kalendárneho roka,

b/ sumy v tom čase 427.575,75 Sk (14.192,91 Eur), ktorú sa žalovaný

ako nájomca zaviazal podľa článku 5. bod 5.2 písm. b) Nájomnej zmluvy uhradiť vopred, t.j. zálohovo za celé obdobie nájmu, ktoré bolo v súlade s článkom 3. bod 3.3 Nájomnej zmluvy dojednané na 16 rokov a 6 mesiacov odo dňa prevzatia predmetu nájmu, jednorazovou platbou sumy v tom čase 7.055.000 Sk (234.183,10 Eur).

2.2. Podľa článku 5. bod 5.5 Nájomnej zmluvy sa zmluvné strany zároveň dohodli,

že záväzok nájomcu zaplatiť jednorazovú zálohovú platbu nájomného za celú dobu nájmu podľa bodu 5.2 písm. b) zaniká, a to formou započítania tejto pohľadávky prenajímateľa proti pohľadávke nájomcu voči prenajímateľovi vo výške v tom čase 7.055.000,- Sk

(134.183,10 Eur), ktorú nadobudol od spoločnosti ACORD na základe Dohody.

2.3. Spoločnosť PAP TRANS listom zo dňa 13.4.2015 odstúpila od Nájomnej zmluvy. V dôsledku tohto právneho úkonu stratila akýkoľvek nárok na pomernú časť vopred zaplatenej platby nájomného od 16.6.2015 do uplynutia pôvodne dohodnutej doby nájmu podľa článku 3, bod 3.3 Nájomnej zmluvy, t.j. 16 rokov a 6 mesiacov odo dňa prevzatia predmetu nájmu. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu preto vyzval spoločnosť PAP TRANS na úhradu pohľadávky listom zo dňa 12.6.2015.

Na uvedenú požiadavku spoločnosť PAP TRANS nereagovala a pohľadávku neuhradila.

Ku dňu omeškania spoločnosti PAP TRANS s úhradou pohľadávky, ktoré nastalo v deň nasledujúci po dni, v ktorom bol tejto spoločnosti doručený list žalovaného s požiadavkou o jej úhradu, t.j. ku dňu 16.6.2015, predstavovala pohľadávka sumu 64.198,61 Eur.

2.4. Žalovaný listom zo dňa 22.7.2015 jednostranne započítal svoju pohľadávku voči spoločnosti PAP TRANS s nasledovnými pohľadávkami spoločnosti PAP TRANS voči žalovanému:

i. pohľadávkou z titulu nezaplateného nájomného v zmysle článku 5, bod 5.1 písm. a) Nájomnej zmluvy za obdobie od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 spolu s DPH vo výške 9.958,18 Eur, ktorá sa stala splatnou dňa 1. januára 2015 a úroku z omeškania

zo sumy 9.958,18 Eur vo výške 9,05% ročne za obdobie od 1. januára 2015 do 16. júna 2015 v sume 409,87 Eur,

ii. pohľadávkou z titulu nezaplateného nájomného v zmysle článku 5, bod 5.1 písm. a) Nájomnej zmluvy za obdobie od 1. januára 2015 do 15. júna 2015 spolu s DPH vo výške 4.528,92 Eur, ktorá sa stala splatnou dňa 1. júla 2015,

iii. pohľadávkou z titulu doplatenia DPH za obdobie od 1. januára 2014

do 31. decembra 2014 zo sumy jednorazovo vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2 písm. b) Nájomnej zmluvy v nadväznosti na článok 5, bod 5.5 Zmluvy

vo výške 2.838,58 Eur, ktorá sa stala splatnou dňa 1. januára 2015 a úroku z omeškania vo výške 9,05% ročne zo sumy 2.838,58 Eur za obdobie od 1. januára 2015 do 16. júna 2015 v sume 116,83 Eur.

iv. pohľadávkou z titulu doplatenia časti DPH za obdobie od 1. januára 2015

do 15. júna 2015 zo sumy jednorazovo vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2 písm. b) Nájomnej zmluvy v nadväznosti na článok 5. bod 5.5 Zmluvy vo výške 1.290,97 Eur, ktorá sa stala splatnou dňa 1. júla 2015.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia u právneho predchodcu spoločnosti PAP TRANS s.r.o., Ing. Jána Dobiasa - HAMMER, lebo v čase plnenia vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2, písm. b) Nájomnej zmluvy č. 6/2003 žalovaným bolo plnené na základe platného právneho úkonu, resp. Ing. Ján Dobias - HAMMER nemohol aktívne ovplyvniť trvanie právneho vzťahu medzi stranami sporu vzhľadom ku kúpe predmetu nájmu dňa 24.3.2014 spoločnosťou PAP TRANS s.r.o., čím podľa § 680 ods. 2 OZ vstúpila uvedená spoločnosť

do všetkých práv a povinností prenajímateľa. Okresný súd súhlasil so žalovaným, ktorý správne započítal pohľadávku titulom nevrátenej časti vopred zaplatenej platby nájomného

v zmysle článku 5, bod 5.2, písm. b) Zmluvy za obdobie od 16.6.2015 do uplynutia pôvodne dohodnutej doby nájmu podľa článku 3, bod 3.3 Zmluvy vo výške 64.198,61 Eur voči spoločnosti PAP TRANS s.r.o., nakoľko bezdôvodné obohatenie u Ing. Jána Dobiasa - HAMMER nevzniklo. K bezdôvodnému obohateniu došlo u spoločnosti PAP TRANS, s.r.o. z dôvodu, že došlo k ukončeniu nájomnej zmluvy medzi touto spoločnosťou a žalovaným

a že právny dôvod plnenia nájomného podľa článku 5 bod 5.1 písm. b) Nájomnej zmluvy odpadol v časti doby nájmu, o ktorú sa doba nájmu skrátila. Povinnosť vydať takéto bezdôvodné obohatenie má prenajímateľ - obchodná spoločnosť PAP TRANS, s.r.o..

Faktúra č. 2014021 bola obchodnou spoločnosťou PAP TRANS s.r.o. vystavená neoprávnene na obe zložky nájomného napriek skutočnosti, že žalovaný v pozícii nájomcu svoj záväzok na jednorazovú platbu nájomného podľa bodu 5.2 písm. b) vo výške 7.055.000,- Sk splnil

v lehote splatnosti formou započítania. Odôvodneným nárokom spoločnosti PAP TRANS s.r.o. bola pohľadávka z titulu nezaplateného nájomného v zmysle článku 5, bod 5.1 písm. a) Nájomnej zmluvy za obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014 vo výške 9.958,18 Eur s DPH, ktorá sa stala splatnou dňa 1.1.2015 a úrok z omeškania zo sumy 9.958,18 Eur vo výške 9,05%

za obdobie od 1.1.2015 do zániku právneho vzťahu v dôsledku odstúpenia od zmluvy

dňa 15.6.2015 vo výške 409,87 Eur. Faktúra č. 2015016 je spoločnosťou PAP TRANS s.r.o. opäť vystavená na obe zložky nájomného v súlade s článkom 5, bod 5.1 písm. a) aj b), pričom okresný súd skonštatoval, že záväzok na jednorazovú zálohovú platbu nájomného podľa článku 5, bod 5.1 písm. b) Nájomnej zmluvy zanikol započítaním. Účinky odstúpenia od zmluvy nastali dňa 14.4.2015, kedy bolo odstúpenie od zmluvy doručené žalovanému,

to zn. obchodná spoločnosť PAP TRANS s.r.o. mala nárok na zaplatenie pomernej časti nájomného podľa článku 5, bod 5.1 písm. a) Nájomnej zmluvy za 104 dní nájmu v roku 2015. (január 31 dní + február 28 dní + marec 31 dní + apríl do 14.4.2015 = 104 dní). Odôvodnenou pohľadávkou spoločnosti PAP TRANS s.r.o. je ďalej pohľadávka:

- z titulu nezaplateného nájomného v zmysle článku 5, bod 5.1 písm. a) Nájomnej zmluvy za obdobie od 1.1.2015 do 15.6.2015 vo výške 4.528,92 Eur s DPH,

- pohľadávka z titulu doplatenia DPH za obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014 zo sumy jednorazovo vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2 písm. b) Nájomnej zmluvy v nadväznosti na článok 5, bod 5.5 Zmluvy vo výške 2.838,58 Eur, ktorá

sa stala splatnou dňa 1.1.2015 a úroku z omeškania vo výške 9,05% ročne zo sumy 2.838,58 Eur za obdobie od 2.1.2015 do 15.6.2015 v sume 116,83 Eur,

- pohľadávka z titulu doplatenia časti DPH za obdobie od 1.1.2015 do 15.6.2015

zo sumy jednorazovo vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2

písm. b) Nájomnej zmluvy v nadväznosti na článok 5, bod 5.5 Zmluvy vo výške 1.290,97 Eur, ktorá sa stala splatnou dňa 1.6.2015.

Uvedené pohľadávky spoločnosti PAP TRANS s.r.o. zanikli započítaním pohľadávky žalovaného titulom

bezdôvodného obohatenia vo výške 64.198,61 Eur.

3.1. K aktívnej legitímácii žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že žalobca osvedčoval aktívnu legitímáciu predložením Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou PAP TRANS, s.r.o. (postupca) a spoločnosťou žalobcu (postupník) zo dňa 5.10.2015, pričom žalovaný namietal nesplnenie notifikačnej povinnosti postupcu. Oznámenie o postúpení pohľadávok koncipoval dňa 5.10.2015 postupník, žalovaný nespochybnil doručenie tohto oznámenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že nesplnenie notifikačnej povinnosti má výlučne ten dôsledok, že až do účinného oznámenia skutočnosti postúpenia pohľadávky mohol žalovaný v pozícii dlžníka plniť svoj dlh postupcovi, k čomu reálne došlo započítaním pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia.

Neexistujúca pohľadávka nemohla byť predmetom postúpenia, preto súd žalobu s poukazom na všetky uvedené skutočnosti zamietol.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) ako súd odvolací, rozsudkom zo dňa 7. marca 2019, č. k. 1Cob/21/2018-151, rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 11. októbra 2016, č. k. 23Cb/524/2015-75, v spojení

s opravným uznesením zo dňa 24. októbra 2016, č.k. 23Cb/524/2015-88, ako vecne správny potvrdil a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

4.1. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu, v ktorom žalovaný o.i. namietol aktívnu legitímáciu žalobcu z dôvodu neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú mali medzi sebou uzatvoriť PAP TRANS v právnom postavení postupcu a žalobca v právnom postavení postupníka, poukazujúc

na čl. 11 bod 11. 2 nájomnej zmluvy, podľa ktorého prenájomateľ nie je oprávnený bez písomného súhlasu nájomcu postúpiť svoju pohľadávku voči nájomcovi na zaplatenie nájomného a ani jednostranne započítať voči akejkolvek inej pohľadávke nájomcu.

Vo vyjadrení žalovaný uviedol, že absencia súhlasu dlžníka v prípade, ak postúpenie pohľadávok voči jeho osobe bolo podmienené napríklad jeho súhlasom, alebo inak obmedzené dohodou medzi veriteľom a dlžníkom, má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok. Na absolútnu neplatnosť je súd povinný prihliadať ex offio, t.j. bez toho, aby na túto skutočnosť strany sporu osobitne upozorňovali. Žalovaný tiež uviedol, že ako nájomca súhlas s postúpením pohľadávky nikdy neudelil.

4.2. Z listinného dôkazu a to nájomnej zmluvy (č.l. 33-39) odvolací súd zistil,

že Nájomná zmluva v článku 11 bod 11.2 obsahuje dojednanie strán o podmienenosti postúpenia pohľadávky voči nájomcovi na zaplatenie nájomného jeho písomným súhlasom. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že vecná legitímácia žalobcu

v predmetnom konaní nie je daná, kedy žalobca v konaní nepreukázal, že žalovaný ako nájomca udelil súhlas s postúpením pohľadávok zo spoločnosti PAP TRANS s.r.o.

na žalobcu. Toto ustanovenie nájomnej zmluvy sa v zmysle ust. § 680 ods. 2 OZ, kedy spoločnosť PAP TRANS s.r.o. vstúpila do všetkých práv a povinností prenájomateľa vzťahovalo aj na žalobcu. Zmluvu o postúpení pohľadávok uzatvorenú medzi žalobcom

ako postupníkom a spoločnosťou PAP TRANS s.r.o. ako postupcom možno podľa krajského súdu považovať za neplatnú a keďže žalobca nie je nositeľom tvrdeného práva,

nie je aktívne vecne legitimovaný v predmetnom spore. Krajský súd sa nestotožnil

s argumentáciou žalobcu, že dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o zákaze postúpenia pohľadávky bez súhlasu dlžníka nie je pojmovým znakom nájomnej zmluvy a ide o dohodu, ktorá platí inter partes medzi dlžníkom a veriteľom, v dôsledku čoho nie je možné túto dohodu subsumovať pod ustanovenia a pojmové znaky nájomnej zmluvy, pretože

ide o samostatný inštitút upravený v § 525 ods. 2 OZ, ktorá nemá oporu v zákone.

Odvolací súd uviedol, že strany si môžu v rámci zmluvnej voľnosti upraviť svoje práva

a povinnosti v medziach zákona, t.j. strany si mohli aj v nájomnej zmluve upraviť podmienky, za ktorých bolo možné postúpiť pohľadávku na tretiu osobu a to, že išlo

o pohľadávku z nájomnej zmluvy, nebolo medzi stranami sporné. Na zdôraznenie odvolací súd uzavrel, že aj v prípade ak by bola daná aktívna legitímácia žalobcu, súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobu žalobcu zamietol z dôvodu zániku pohľadávky jednostranným započítaním aj s poukazom na ust. § 680 ods. 2 OZ, s ktorým sa súd prvej inštancie správne v rozhodnutí vysporiadal. Z vyššie uvedených

dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, aj keď z iného právneho dôvodu.

5. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., podľa ktorých dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

5.1. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. tvrdí v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, kedy tento sa podaním žalobcu zo dňa 6.4.2017 nazvaným „Doplnenie listinného dôkazu“, konkr. Prihláškou pohľadávky SHELL Slovakia s.r.o. vo výške 64.198,61 Eur do dedičského konania po poručiteľovi K. zo dňa 23.3.2017, v svojom rozsudku nezaoberal, resp. z obsahu rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, či sa týmto dôkazom zaoberal, napriek skutočnosti, že žalobca tento dôkaz predložil súdu hneď po tom, ako sa dostal do jeho dispozičnej sféry,

po rozhodnutí okresného súdu, v čase pred rozhodovaním odvolacieho súdu. Dovolateľ tvrdí, že pokiaľ by sa odvolací súd zaoberal predmetným listinným dôkazom, z jeho obsahu

by zistil, že sám žalovaný uvádza, že to bol K., ktorému suma vopred zaplateného nájomného nepatrí, nie spoločnosť PAP TRANS s.r.o., ako to tvrdil počas celého konania, a teda i sám žalovaný si je vedomý skutočnosti, že na jeho úkor sa bezdôvodne obohatil K., nie spoločnosť PAP TRANS s.r.o.. V kontexte k uvedenému žalobca hodnotí rozhodnutia súdov oboch inštancií ako svojvoľné, nakoľko okresný súd konštatoval vznik bezdôvodného obohatenia u subjektu, ktorý sa bezdôvodne neobohatil.

5.2. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. vidí dovolateľ v nesprávnom právom posúdení druhu neplatnosti právneho úkonu - Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 5.10.2015 (na č.l. 69 spisu) zo strany odvolacieho súdu.

Poukazujúc na rozdielnosť riešenia predmetnej otázky dovolacím súdom v jeho rozhodnutí

sp. zn. 1Cdo/147/2017 (R 60/2018) a 7Cdo/26/2017 tvrdí, že Občiansky zákonník

(§ 524 ods. 1 OZ) nevyžaduje pre postúpenie pohľadávky písomný súhlas dlžníka, zmluvné strany sa však môžu dohodnúť, že ho vyžadovať budú, ako je tomu tak i v predmetnej veci (čl. 11 bod 11.2. nájomnej zmluvy). Skutočnosť, že došlo k postúpeniu pohľadávky z PAP TRANS s.r.o. na PKM CONSULT s.r.o. teda podľa žalobcu neodporuje zákonu, ale dohode zmluvných strán, preto nemožno hovoriť o absolútnej neplatnosti právneho úkonu,

ale o relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Je podľa žalobcu zrejmé, že oba vo veci konajúce súdy nevyhodnotili správne nielen hmotnoprávnu otázku vzniku bezdôvodného obohatenia, a to na koho strane bezdôvodné obohatenie vzniklo, ale aj hmotnoprávnu otázku započítania a rozsahu práv a povinností nového prenajímateľa pri vstupe do existujúceho nájomného vzťahu. Žalobca ďalej tvrdí, že oba vo veci konajúce súdy rozhodli v rozpore s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/46/2009, keď ustálili, že bezdôvodne

sa obohatila spoločnosť PAP TRANS s.r.o., a nie Ing. Ján Dobias - HAMMER.

Zdôrazňuje, že právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým právnym vzťahom, preto skutočnosť, že spoločnosť PAP TRANS s.r.o. sa stala novým prenajímateľom, nemá na povinnosti Ing. Jána Dobiasa-HAMMER vydať bezdôvodné obohatenie žiadny vplyv.

5.3. Dôležitým pre posúdenie predmetnej veci vidí dovolateľ i posúdenie právnej otázky, ktorá nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu doposiaľ vyriešená, a síce v akom rozsahu práv a povinností vstupuje nový vlastník nehnuteľností ako nový prenajímateľ

do existujúceho nájomného vzťahu, ak nastane situácia, ktorú predpokladá ust. § 680

ods. 2 OZ, t.j. akých práv a povinností sa týka právne nástupníctvo podľa ust. § 680 ods. 2 OZ

a čo sa rozumie právami a povinnosťami, ktoré majú samostatný právny režim?

5.4. V zmysle vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s ust. § 449 ods. 3 C.s.p. zmenil tak, že žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, rozsudok obsahuje zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov ako i vysporiadanie sa so všetkými argumentmi strán, ktorý boli vo veci relevantné, napadnutý rozsudok považuje žalovaný za založený na správnom právnom posúdení konformnom s ustálenou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, podľa ktorej Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi žalobcom ako postupníkom nie je platným právnym úkonom pre rozpor s kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktorý zakazuje postúpenie pohľadávky v rozpore s dohodou dlžníkov. Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ a f/ C.s.p., alter. ako nedôvodné zamietol podľa § 448 C.s.p..

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

10. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo §

421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. a tvrdí zásah do jeho práva na spravodlivý proces, spočívajúci v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, kedy tento sa podaním žalobcu zo dňa 6.4.2017 (č.l. 132 spisu) nazvaným „Doplnenie listinného dôkazu“, resp. Prihláškou pohľadávky SHELL Slovakia s.r.o. vo výške 64.198,61 Eur do dedičského konania po poručiteľovi Ing. Ján Dobias zo dňa 23.3.2017, v svojom rozsudku nezaoberal, resp. z obsahu rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, či sa týmto dôkazom zaoberal, napriek skutočnosti, že žalobca tento dôkaz predložil súdu hneď po tom, ako sa dostal do jeho dispozičnej sféry, po rozhodnutí okresného súdu, v čase pred rozhodovaním odvolacieho súdu a z ktorého dôvodu žalobca hodnotí rozhodnutie odvolacieho súdu ako svojvoľné.

14. Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

15. V súvislosti s otázkou nevykonania dôkazu navrhovaného stranou sporu v kontexte prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p. dovolací súd uvádza, že pokiaľ súd nevykonával v priebehu civilného konania všetky navrhované dôkazy alebo nevykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. (I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, IV. ÚS 511/2020). V súvislosti s uvedeným však dovolací súd považuje za potrebné upozorniť, že Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/2009). Práve z uvedeného dôvodu dovolací súd považoval za nevyhnutné zaoberať sa skutočnosťou, či o uvedený výnimočný prípad nejde aj v súdnej veci.

16. Najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, ale neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, akým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je v zásade v právomoci orgánu, ktorý rozhoduje o merite veci. Z uvedeného vyplýva, že právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe zahŕňa právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné (I. ÚS 52/03).

17. V súvislosti s namietanými nedostatkami v procese dokazovania dovolací súd zdôrazňuje, že posudzovanie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, s jej návrhmi dôkazov a

ani s jej vyhodnotením dôkazov.

18. V zmysle v bode 15. odôvodnenia tohto rozhodnutia citovaného rozhodnutia Ústavného súdu č.k. III. ÚS 332/2009 (obdobne v 5 Cdo/107/2019) k porušeniu práva na spravodlivý proces dochádza v prípadoch, kedy súd nevykoná stranou navrhovaný dôkaz, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Z rozhodnutí súdov oboch inštancií, v ich organickej jednote v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p., jednoznačne vyplýva, že o takýto prípad porušenia práva

sa v prejednávanej veci nejedná. Z priebehu konania ako i z rozhodnutí súdov je zreteľné,

že stranami v konaní predložené a vykonané dôkazy, dali súdom dostatočný podklad

pre záver, že v danom prípade nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia u právneho predchodcu spoločnosti PAP TRANS s.r.o., Ing. Jána Dobiáša - HAMMER, lebo v čase plnenia vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2, písm. b) Nájomnej zmluvy č. 6/2003 žalovaným bolo plnené na základe platného právneho úkonu a tento objektívne nemohol aktívne ovplyvniť trvanie právneho vzťahu medzi stranami sporu, vzhľadom ku kúpe predmetu nájmu dňa 24.3.2014 spoločnosťou PAP TRANS s.r.o.,

čím podľa § 680 ods. 2 OZ vstúpila uvedená spoločnosť do všetkých práv a povinností prenajímateľa, a teda k bezdôvodnému obohateniu došlo u spoločnosti PAP TRANS, s.r.o.

z dôvodu, že došlo k ukončeniu nájomnej zmluvy medzi touto spoločnosťou a žalovaným

a že právny dôvod plnenia nájomného podľa článku 5 bod 5.1 písm. b) Nájomnej zmluvy odpadol v časti doby nájmu, o ktorú sa doba nájmu skrátila. Súd prvej inštancie v bode

18. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia, ako i odvolací súd v bode

8. odôvodnenia dostatočne vyčerpávajúco ozrejmili svoj záver o zániku (odôvodnených) pohľadávok spoločnosti PAP TRANS s.r.o. ich započítaním voči pohľadávke žalovaného titulom bezdôvodného obohatenia vo výške 64.198,61 Eur, dovolací súd v týchto súvislostiach odkazuje na bod 2 a 3 odôvodnenia svojho rozhodnutia.

19. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť

už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr

do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie

za podmienok uvedených v § 366 CSP (obdobne v 5Obdo/38/2021).

19.1. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimkou sú prípady, v ktorých odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní, vždy však pri striktnom dodržaní prioritného podrobenia navrhovaných dôkazov podmienkam formulovaným v ustanovení § 366 CSP. Ak je odvolací súd toho názoru,

že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonala súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, ako aj doplniť dokazovanie za podmienok uvedených

v citovanom ustanovení. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (obdobne viď závery formulované v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 10/2017).

20. Je zjavné, že súd prvej inštancie ku dňu uskutočnenia pojednávania dňa 19.09.2016,

na ktorom, bez návrhu strán sporu na vykonanie ďalšieho dokazovania, uznesením vyhlásil dokazovanie

za skončené, bezpečne ustálil skutkový stav veci. Odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Dovolací súd uvádza, že rozhodnutia súdov oboch inštancií, tvoriace celok v ich organickej jednote, nemožno vo vzťahu k námietke dovolateľa označiť za svojvoľné.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

21. Najvyšší súd súčasne v kontexte dovolacej námietky nedostatočne vykonaného dokazovania uvádza, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, nakoľko to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu

z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Najvyšší súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať, čo však nie je prípad tu posudzovanej veci. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery

nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel

a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, avšak takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

21.1. Nad rámec uvedeného najvyšší súd pripomína, že z listinného dôkazu predloženého žalobcom, z ktorého vyplýva prihlásenie pohľadávky veriteľa SHELL Slovakia s.r.o.

do dedičského konania po poručiteľovi K. nevyplývajú skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé priniesť pre vec nové relevantné skutkové zistenia.

Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií vyplýva jednoznačný záver, a síce

že v danom prípade nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia u Ing. Jána Dobiáša - HAMMER, nakoľko v čase plnenia vopred zaplatenej platby nájomného v zmysle článku 5, bod 5.2, písm. b) Nájomnej zmluvy č. 6/2003 žalovaným, bolo plnené na základe platného právneho úkonu. Ani z dovolania žalobcu nie je zrejmé, ako by vykonanie tohto dôkazu mohlo ovplyvniť právne závery súdu. Pokiaľ žalobca vidí svojvôľu v konaní súdov oboch inštancií v tom, že tieto konštatovali vznik bezdôvodného obohatenia u subjektu, ktorý

sa podľa žalobcu bezdôvodne neobohatil, (na preukázanie ktorého tvrdenia predložil odvolaciemu súdu i predmetný listinný dôkaz), z obsahu dovolania je zrejmá len všeobecná nespokojnosť dovolateľa s vyvodením iných skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií.

22. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštalcie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

22.1. Možno uzavrieť, že ak žalobca vytýkal odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, potom nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017).

Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však

k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (napr. II. ÚS 465/2017).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. nie je procesne daná.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.

24. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. vidí dovolateľ v nesprávnom právom posúdení druhu neplatnosti právneho úkonu - Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 5.10.2015 (na č.l. 69 spisu) zo strany odvolacieho súdu, poukazujúc

na rozdielnosť riešenia predmetnej otázky dovolacím súdom v jeho rozhodnutí

sp. zn. 1Cdo/147/2017 (R 60/2018) a 7Cdo/26/2017 a tvrdí, že Občiansky zákonník

(§ 524 ods. 1 OZ) nevyžaduje pre postúpenie pohľadávky písomný súhlas dlžníka, zmluvné strany sa však môžu dohodnúť, že ho vyžadovať budú, ako je tomu tak i v predmetnej veci (čl. 11 bod 11.2. nájomnej zmluvy). Skutočnosť, že došlo k postúpeniu pohľadávky z PAP TRANS s.r.o. na PKM CONSULT s.r.o. teda podľa žalobcu neodporuje zákonu, ale dohode zmluvných strán, preto nemožno hovoriť o absolútnej neplatnosti právneho úkonu,

ale o relatívnej neplatnosti právneho úkonu.

24.1. Je podľa žalobcu zrejmé, že oba vo veci konajúce súdy nevyhodnotili správne

ani hmotnoprávnu otázku započítania a rozsahu práv a povinností nového prenajímateľa

pri vstupe do existujúceho nájomného vzťahu. Tvrdí, že súdy oboch inšancií rozhodli v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/46/2009,

keď ustálili, že bezdôvodne sa obohatila spoločnosť PAP TRANS s.r.o., a nie Ing. Ján Dobias - HAMMER. Zdôrazňuje, že právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým právnym vzťahom, preto skutočnosť, že spoločnosť PAP TRANS s.r.o. sa stala novým prenajímateľom, nemá na povinnosti Ing. Jána Dobiasa-HAMMER vydať bezdôvodné obohatenie žiadny vplyv.

24.2. Dôležitým z hľadiska predmetnej veci vidí dovolateľ i posúdenie právnej otázky, ktorá nebola podľa žalobcu v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ vyriešená,

od ktorej odvodzuje i prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., a síce v akom rozsahu práv a povinností vstupuje nový vlastník nehnuteľností ako nový prenajímateľ do existujúceho nájomného vzťahu, ak nastane situácia, ktorú predpokladá

ust. § 680 ods. 2 OZ, t.j. akých práv a povinností sa týka právne nástupníctvo podľa ust. § 680 ods. 2 OZ a čo sa rozumie právami a povinnosťami, ktoré majú samostatný právny režim.

25. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 C. s. p.). Žalobca prípustnosť dovolania opieral o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p., avšak spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až 435 C. s. p. dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

27. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1

písm. a/ C. s. p. by mal dovolateľ vysvetliť /a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť/, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/

C. s. p.

28. Dovolateľ nesúhlasil s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu, keď tento Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 5.10.2015 (na č.l. 69 spisu), ktorú mali medzi sebou uzatvoriť PAP TRANS s.r.o. (v právnom postavení postupcu) a žalobca (v právnom postavení postupníka), považoval za absolútne neplatnú z dôvodu, že žalobca v konaní nepreukázal,

že žalovaný ako nájomca udelil súhlas s postúpením pohľadávok (na základe Nájomnej zmluvy na č.l. 33-39 spisu, ktorá v článku 11 bod 11.2 obsahuje dojednanie strán

o podmienosti postúpenia pohľadávky voči nájomcovi na zaplatenie nájomného jeho písomným súhlasom) zo spoločnosti PAP TRANS s.r.o. na žalobcu. Tvrdí, že skutočnosť,

že došlo k postúpeniu pohľadávky v danej veci neodporuje zákonu, ale dohode zmluvných strán, preto nemožno hovoriť o absolútnej, ale nanajvýš o relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Na podporu svojej argumentácie o rozdielnosti riešenia predmetnej otázky zo strany dovolacieho súdu uviedol žalobca rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2017

a 1Cdo/147/2017 (R 60/2018), kde dovolací súd podľa žalobcu uviedol, že: „Pre aplikáciu ustanovenia § 39 OZ je rozhodujúce zistenie, že právny úkon je v rozpore so zákonom.“

29. Najvyšší súd v súvislosti s dovolateľom uvedeným rozhodnutím sp. zn. 1Cdo/147/2017 dôvodí, že argumentácia dovolateľa opierajúca sa o predmetné rozhodnutie je z pohľadu prípustnosti dovolania v súdenej veci bezpredmetná, a to predovšetkým z dôvodu, že v konaní sp. zn. 1 Cdo 147/2017 súdy rozhodovali spor založený na diametrálne odlišnom skutkovom i právnom základe, riešiac otázkou, či ust. § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2011 o bankách v znení neskorších zákonov upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre prelomenie bankového tajomstva v prípade postúpenia pohľadávky banky na inú osobu, alebo upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu a s tým súvisiacu právnu otázku, či si banka so svojim klientom môžu dojednať vzájomné práva a povinnosti odchyľne od uvedeného ustanovenia. Najvyšší súd

sa v predmetnom konaní ani vzdialene nezaoberal otázkou prípadnej relatívnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok za stavu, ak takáto zmluva odporuje dohode medzi dlžníkom a pôvodným veriteľom.

29.1. Rovnaký záver o neaplikovateľnosti rozhodnutia na súdenu vec platí i o ďalšom dovolateľom citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2017, ktoré bolo rozhodnutím veci skutkovo i právne totožnej s konaním 1Cdo/147/2017, a teda vo vzťahu k predmetnému konaniu taktiež irelevantným.

29.2. Dovolací súd napriek uvedenému považuje za podstatné uviesť, že odhliadnuc

od skutkovej i právnej odlišnosti dovolateľom uvedených konaní sp. zn. 7Cdo/26/2017

a 1Cdo/147/2017 (R 60/2018) vo vzťahu k súdenej veci, sám najvyšší súd v bode

25. odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 1Cdo 147/2017 uzavrel, že „následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cieľ podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej neplatnosť pre jej rozpor

so zákonom (§ 39 OZ)“.

30. Dovolací súd postupujúc v súlade so záverom Ústavného súdu SR v jeho rozhodnutí

sp. zn. III. ÚS 76/2021, v zmysle ktorého označenie konkrétneho rozhodnutia (judikatúry) najvyššieho súdu nie je podľa ustanovenia § 428 C.s.p. obligatórnou náležitosťou dovolania, argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný, podrobne preskúmal judikatúru najvyššieho súdu, a konštatuje, že predmetná otázka posúdenia ne/platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, z dôvodu, že táto odporuje dohode zmluvných strán

(o zákaze postúpenia pohľadávky bez súhlasu dlžníka) bola dovolacím súdom posudzovaná a vyriešená.

31. V uvedenej súvislosti dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu

č. R 46/2009, a z jeho odôvodnenia cituje nasledovné:

„K platnému postúpeniu pohľadávky teda v zásade nie je treba súhlas dlžníka (§ 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka), avšak pohľadávku postúpiť nemožno, ak by postúpenie odporovalo dohode veriteľa s dlžníkom. Dlžník má v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť, aby dohodou s veriteľom vopred vylúčil prípadné postúpenie pohľadávky inému, resp. obmedzil postúpenie pohľadávky iba na určité osoby a voči iným postúpenie pohľadávky takouto dohodou vylúčil. Je teda možné dohodnúť zákaz postúpenia pohľadávky ako všeobecný zákaz alebo len ako zákaz postúpenia

pohľadávky určitým osobám, prípadne i tak, že veriteľ bez súhlasu dlžníka môže postúpiť pohľadávku len určitému subjektu; zároveň možno zákaz postúpenia vymedzovať aj vo vzťahu k času, t.j. na určitú dobu, prípadne bez časového obmedzenia. Ak veriteľ túto dohodu z dlžníkom nerešpektuje a postúpi pohľadávku napriek dohodnutému zákazu, ani dobrá viera postupníka, ktorý o tomto zákaze nevedel, nemôže zabrániť absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor obsahu tohto právneho úkonu so zákonom - ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka).“

32. V súvislostiach k súdnej veci dovolací súd ako správny a v súlade s dovolacou praxou hodnotí záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, čo potvrdzuje i znenie právnej vety rozhodnutia č. R 46/2009 (1 Cdo/76/2007) a v zhode s ktorou vec právne posúdil i odvolací súd, ktorý sa týmto od dovolacej praxe svojím rozhodnutím neodchýlil. Uvedené potvrdzuje i ďalšie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo/2/2016 zo dňa 11.4.2017, v ktorom najvyšší súd taktiež v bode 15.3. uviedol, že „Právny poriadok vymedzuje osobitné kategórie pohľadávok, ktoré nemôžu byť predmetom postúpenia. Tieto predstavujú výnimku z princípu všeobecnej prevoditeľnosti práva veriteľa na plnenie. Právna teória zastáva názor, že všetky obmedzujúce ustanovenia tohto významu majú kogentný charakter a zmluva, ktorej predmetom je cesia pohľadávky ex lege vylúčenej z možnosti postúpenia, je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ. Vo všeobecnosti nemožno postúpiť pohľadávky, ktorých postúpenie vylučuje samotný Občiansky zákonník (§ 525 ods. 1),

iný všeobecne záväzný právny predpis alebo dohoda účastníkov záväzkového právneho vzťahu (§ 525 ods. 2).“

33. V zmysle uvedeného dovolací súd uzatvára, že zo strany krajského súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, resp. odvolací súd sa pri riešení otázky posúdenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, z dôvodu, že táto odporuje dohode zmluvných strán a svojím záverom o absolútnej neplatnosti predmetnej zmluvy neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v R 46/2009, čím nedošlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p..

34. Dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť svojho dovolania z ust. §421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nesúhlasí taktiež s právnym posúdením hmotnoprávnej otázky započítania a rozsahu práv a povinností nového prenájomateľa pri vstupe do existujúceho nájomného vzťahu, pričom tvrdí, že oba vo veci konajúce súdy rozhodli v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/46/2009, keď ustálili, že bezdôvodne sa obohatila spoločnosť PAP TRANS s.r.o., a nie Ing. Ján Dobias - HAMMER. Zdôrazňuje, že právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým právnym vzťahom, preto skutočnosť, že spoločnosť PAP TRANS s.r.o. sa stala novým prenájomateľom, nemá vplyv na povinnosť Ing. Jána Dobiasa-HAMMER vydať bezdôvodné obohatenie, teda povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie má ten, kto sa obohatil, nikto iný to byť nemôže.

Aby bolo možné podľa žalobcu uvedené vyhodnotiť, je potrebné vyriešiť otázku započítania, a teda komu sa formou započítania plnenie poskytlo, rovnako je potrebné vyhodnotiť hmotnoprávnu otázku, u koho odpadol dôvod na vopred poskytnuté plnenie, čo sú pojmové znaky nájomného vzťahu a čo sú samostatné právne inštitúty, ktoré aj keď sú zakomponované v nájomnej zmluve, majú svoj samostatný právny základ.

34.1. Na uvedené nadväzuje tvrdenie žalobcu, že dôležitým pre posúdenie tejto právnej veci bolo vyhodnotenie tej právnej otázky, v akom rozsahu práv a povinností vstupuje nový vlastník nehnuteľnosti, ako nový prenájomateľ, do existujúceho nájomného vzťahu,

t.j. ak nastane situácia, ktorú predpokladá ust. § 680 ods. 2 OZ, pričom uvedená otázka v znení: Akých práv a povinností sa týka právne nástupníctvo podľa ust. § 680 ods. 2 OZ?

Čo sa rozumie právami a povinnosťami, ktoré majú samostatný právny režim? podľa dovolateľa nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte riešená, z ktorého dôvodu vyvodzuje prípustnosť dovolania i v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p..

35. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 C. s. p.), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného

právneho významu a či ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje príslušné zákonné ustanovenie. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť. Zároveň musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Ak dovolanie nespĺňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p., čo predstavuje zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

36. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu v časti uvedenej v bode

34. odôvodnenia tohto rozhodnutia, v ktorej namieta nesprávne právne posúdenie, predmetné náležitosti neobsahuje.

36.1. Všeobecne platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej.

To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

36.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že pre posúdenie - či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej - a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

37. V rozhodovanej veci dospel odvolací súd k záveru, že vecná legitímácia žalobcu v predmetnom konaní nie je daná, kedy žalobca v konaní nepreukázal, že žalovaný ako nájomca udelil súhlas s postúpením pohľadávok zo spoločnosti PAP TRANS s.r.o.

na žalobcu, v zmysle článku 11 bod 11.2 Nájomnej zmluvy. Toto ustanovenie nájomnej zmluvy sa v zmysle ust. § 680 ods. 2 OZ, kedy spoločnosť PAP TRANS s.r.o. vstúpila

do všetkých práv a povinností prenajímateľa sa vzťahovalo aj na žalobcu, a teda Zmluvu

o postúpení pohľadávok, uzatvorenú medzi žalobcom ako postupníkom a spoločnosťou PAP TRANS s.r.o. ako postupcom, možno považovať za neplatnú, následkom čoho žalobca

nie je nositeľom tvrdeného práva, nie je aktívne vecne legitimovaný v predmetnom spore, z ktorého dôvodu odvolací súd žalobu zamietol. Akákoľvek odpoveď na dovolateľom nastolené otázky uvedené v bode 34. odôvodnenia tohto rozhodnutia, koncipované viac

ako všeobecne, by ostala bez významu vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci predmetného konania v podobe zamietnutia žaloby pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

Dovolací súd navyše uvádza, že z otázok (akých práv a povinností sa týka právne nástupníctvo podľa ust. § 680 ods. 2 OZ a čo sa rozumie právami a povinnosťami, ktoré majú samostatný právny režim), dovolaciemu súdu nie je zrejmé vo vzťahu k akému podľa dovolateľa nesprávnemu právnomu posúdeniu odvolacieho súdu prislúchajú, posudzujúc dovolanie žalobcu podľa obsahu sa možno len domnievať, že žalobca vytyká dovolaciemu súdu,

že prisvedčil súdu prvej inštancie, keď tento žalobu zamietol z dôvodu zániku záväzku pohľadávky jednostranným započítaním aj s poukazom na ust. § 680 ods. 2 OZ, napriek presvedčeniu žalobcu, že v súlade s ust. § 680 ods. 2 OZ prešli na spoločnosť PAP TRANS s.r.o. práva a povinnosti z nájomnej zmluvy, ktoré sú jej pojmovými znakmi, avšak neprešla na ňu ex lege povinnosť, resp. záväzok Ing. Jána Dobiasa - HAMMER vydať bezdôvodné obohatenie. Opätovne platí, že vo vzťahu k záveru odvolacieho súdu, ktorý žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, je uvedené pre výsledok irelevantným.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle uvedeného záverom uvádza, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. ani v tomto prípade

nie je procesne daná, preto dospel k záveru, že dovolanie je v tejto časti potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p

39. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ a f/ C. s. p. odmietol.

40. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s ust. § 255 ods. 1 C. s. p..

41. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.